

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Sfântul și Marele Sinod ortodox

Precum se știe, de mai mulți ani se pregătește convocarea unui Sfânt și Mare Sinod al Ortodoxiei de pretutindeni. Au fost organizate până acum câteva întâlniri preliminare, pentru stabilirea acordului tuturor Bisericilor asupra necesității și urgenței întrunirii lui, iar în anul 1976 a fost convocată, la Centrul Patriarhiei ecumenice de la Chambesy, Elveția, *Prima conferință panortodoxă preconciliară*. Din partea Bisericii Ortodoxe Române au luat parte la lucrări P.F. Patriarh Iustin, pe atunci Mitropolit al Moldovei și Sucevei și autorul acestor rânduri, pe atunci Episcop-vicar-patriarhal.

Toate Bisericile ortodoxe și-au manifestat dorința de a participa și contribui la buna organizare a unui astfel de Sinod. În 1976 s-au ales și fixat zece probleme cărora Sinodul ar urma să le găsească soluții. Acestea sînt: 1. Diaspora ortodoxă; 2. Autocefalia și modul ei de proclamare; 3. Autonomia și modul ei de proclamare; 4. Dipticele (ordinea scaunelor); 5. Problema calendarului; 6. Impedimentele la căsătorie; 7. Readaptarea rînduieilor bisericești cu privire la post; 8. Relațiile Bisericilor ortodoxe cu restul lumii creștine; 9. Ortodoxia și mișcarea ecumenică; 10. Contribuția Bisericilor ortodoxe locale la realizarea ideilor creștine de pace, libertate, frățietate și dragoste între popoare și înlăturarea tuturor discriminărilor rasiale.

Aceste teme au fost date Bisericilor spre studiere. Ele însumează, precum se vede, două categorii de preocupări: unele de ordin intern organizatoric, altele de relație cu restul lumii creștine și cu lumea contemporană. Se au în vedere unele reasezări canonice cu privire la viața bisericească, fără a pune în discuție tezaurul de credință și fără a se propune noi dogme. Problemele fixate vor doar să ajute Bisericile să se orienteze în chip unitar în câteva situații noi de viață, în condiții noi, apărute în timp, în legătură cu care, fie că unele rînduieii vechi nu se mai potrivesc întocmai ca atunci cînd au fost statornicite, fie că, pur și simplu, problemele fiind cu totul noi, cum sînt diasporele naționale, ecumenismul și altele, nu există deloc prevederi canonice pentru ele sau, dacă există, nu sînt ușor și limpede și de către toți la fel interpretate.

Trecînd șase ani de la prima Conferință presinodală S. Sa Patriarhul Demetrios I a anunțat printr-o scrisoare către toți capii Bisericilor ortodoxe, că a hotărît convocarea celei de-a doua Conferințe presinodale între 3—12 septembrie 1982, tot la Chambesy—Geneva. Se propun spre examinare trei dintre cele zece teme și anume:

1. Readaptarea rînduieilor bisericești asupra postului, în funcție de situațiile și exigențele epocii moderne;
2. Impedimentele la căsătorie;
3. Calendarul unic, cu privire mai ales la sărbătorirea la aceeași dată a Paștilor, de către toți creștinii. Fiecare Biserică Ortodoxă va trimite la această Conferință cite trei delegați.

Biserica Ortodoxă Română este de mult interesată în organizarea unui Sfânt și Mare Sinod Ortodox. Mai mult chiar, prima propunere de organizare a unui „Sinod ecumenic” a fost făcută într-o ședință a Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1920, de către Mitropolitul Primat de atunci, viitorul Patriarh, Miron Cristea. Acesta spunea atunci că „*prin sporirea necurmată a trebuințelor vieții, omenirea s-a văzut silită să-și revizuiască vechile ei așezări aproape din veac în veac, și să-și le reclădească după adevărurile și cerințele date la iveală de vremurile noi*” (Miron Cristea, *Chestiunea unui nou Sinod ecumenic al Bisericii ortodoxe răsăritene*, București, 1920, p. 4).

Patriarhul Miron propunea la vremea aceea nouă teme pentru agenda Sinodului, dintre care jumătate au rămas valabile și astăzi. A rămas valabilă și metoda de lucru pe care o propunea el: temele să fie dezbătute și clarificate în prealabil de către teologi, ierarhi, școli teologice și sinoade locale, în așa fel încît Marele Sinod doar să le sancționeze. În arhiva Patriarhiei Române există *Hotărîrea din 12 iunie 1920* prin care Sfîntul nostru Sinod și-a însușit propunerile Primatului Bisericii Ortodoxe Române, constatînd „necesitatea tinerii unui Sinod Ecumenic al Bisericilor Răsăritene”, care să rezolve problemele „în conformitate cu evoluția socială a timpului de astăzi”. Iată, originală, ideea aggiornamento-ului!

Cuvînte profetice! Așa se pune și astăzi problema. Se dovedește, odată în plus, realismul orientării Bisericii noastre în lumea contemporană, cu mult înainte de a face acest lucru alte Biserici creștine, și cu mult înainte ca ideea să devină un bun comun al tuturor Bisericilor Ortodoxe, așa cum este astăzi. Constatarea aceasta însă, departe de a fi amintită aici doar ca motiv de legitimă mîndrie și ca act de prioritate românească, ea justifică mai ales interesul nostru deosebit pentru buna și solida pregătire a Sfîntului și Marelui Sinod ortodox, pe care îl dorim înfăptuit cit mai repede și cu cit mai frumoase și utile hotărîri pentru Biserică.

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

O luminoasă aniversare

Științirea unor drapele ale armatei române, în 1877

Intre datele memorabile din cartea de aur a poporului român — care evocă glorioasele sale lupte pentru libertate, unitate și independență duse în decursul istoriei — la loc de frunte se numără și cea de 9 mai, ziua Independenței și a Victoriei.

Secole în șir poporul român, sub conducerea unor străluciți comandanți de oști, ca Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Ioan Vodă cel Viteaz și Mihai Viteazul, a luptat pentru păstrarea independenței celor trei țări românești și a ființei sale naționale. Deși țările române n-au fost supuse cu totul de imperiul otoman și n-au fost transformate în pașalicuri, așa cum se întimplase cu unele țări vecine, ci și-au păstrat organizarea politică și administrativă proprie, totuși acest imperiu a ajuns să-și exercite „suzeranitatea” asupra lor timp de câteva secole, ele fiind obligate — între altele — la plata unui tribut. Suzeranitatea otomană a scăzut mereu pe măsura slăbirii continentului a imperiului, încît după pacea de la Adrianopol (1829) ea era cu totul lipsită de conținut. Revoluția din 1848, dar mai ales

unirea Moldovei cu Țara Românească, în 1859, au făcut să crească și mai mult nădejțile poporului român în deplina sa eliberare națională.

Proclamarea independenței de stat a fost posibilă abia în 1877, în condițiile luptei generale de eliberare națională a popoarelor din Balcani, ajutate de Rusia, împotriva imperiului otoman. În aceste împrejurări, la 9/21 mai 1877, marele bărbat de stat Mihail Kogălniceanu, în calitate de ministru de externe, declară în Adunarea deputaților că „sîntem deslegați de legăturile noastre cu Înalta Poartă... sîntem independenți, sîntem o națiune de sine stătătoare... sîntem o națiune liberă și independentă.” Vestea proclamării independenței a fost primită cu un entuziasm de nedescris de întreg poporul român, nu numai de cei care trăiau în România de atunci, ci și de cei din Transilvania, Banat și Bucovina. Proclamarea Independenței a fost urmată apoi de războiul dus de țara noastră, alături de Rusia, împotriva armatelor turcești, în Bul-

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prof. Mircea Păcurariu

„Frații Domnului”

Sfînta Scriptură ne relatează despre două categorii de „frați ai Domnului”.

Din prima categorie fac parte: apostolii (Matei 12, 49; 28, 10; Ioan 20, 17); *săracii* (Matei 25, 40) și *cei ce fac voia lui Dumnezeu* (Matei 12, 50).

Pe aceștia Hristos îi numește „frații Mei”.

Din categoria a doua fac parte: Iacov, Iosif, Simon și Iuda (Matei 13, 55).

Pe aceștia Hristos nu-i numește „frați ai Lui”, ci iudeii (Matei 12, 47; 13, 55) și unii creștini. Dacă Iacov, Iosif, Simon și Iuda nu sînt „frați ai Domnului”, se pune întrebarea: ce fel de rude sînt ei cu Mîntuitorul Hristos?

Răspundem: „Limba ebraică avînd un vocabular redus, unele cuvinte prezintă mai multe sensuri. Între acestea este și cuvîntul frate”. Exemplu: Lot era nepot de frate al lui Avram (Facerea 11, 27). Totuși, Avram îl numește frate (Facerea 13, 8).

Tipăriturile mai noi ale Sfîntei Scripturi în limba română înțeleg prin cuvîntul frate, văr. „Au nu este acesta fiul teslarului? Au nu se numește mama Lui Maria și frații (*verii*) Lui: Iacov și Iosif și Simon și Iuda? (Matei 13, 55 Biblia 1975).

Prin urmare: Iacov, Iosif, Simon și Iuda sînt veri ai Domnului.

Dar, argumentul biblic cel mai convingător că Hristos nu a avut frați după trup este locul de la Matei 1, 25: „Și fără să fi cunoscut-o pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său *Cel Unul Născut* (sublinierea noastră), Căruia I-a pus numele Iosif” (Matei 1, 25 Biblia 1975). Fiind „Unul-Născut” din Sfînta Fecioară Maria, Hristos nu a avut frați *trupești*, ci a avut și are frați *suiletești*.

În privința aceasta, Sfîntul Ioan Gură de Aur precizează: „Sus singurul Unul născut din unul singur, jos, același, singurul Unul născut din singura Fecioară”.

Dacă „frații Domnului” erau adevărați frați ai lui Hristos, unuia din ei ar fi încredințat Hristos pe Maica Domnului, cînd era răstignit pe cruce și nu lui Ioan, unul din cei 12 apostoli.

Înceind aceste rînduri, spunem cu toată certitudinea:

1. frații lui Hristos sînt aceia pe care-i recunoaște Hristos;

2) Iacov, Iosif, Simon și Iuda, nefiind „frați ai Domnului” nu pot fi considerați un temei biblic pentru tăgăduirea purea-fecioriei Maicii Domnului.

Protos. Ipolit Ciubotaru

DIN SUMAR:

Sf. Apostol Toma — devotamentul intrupat (pag. 2)

Pagini din istoria românilor americani (pag. 2)

În biserica mării tale stînd (pag. 3)

Ruga unui pribeag (pag. 3)

P. S. Episcop Epifanie Norocel — noul titular al Eparhiei Buzăului (pag. 4)

Știri — informații (pag. 4)

Protopopul martir Aurel Munteanu La 100 de ani de la naștere

În anul acesta se împlinesc 100 de ani de la nașterea unui slujitor de aleasă vrednicie al Bisericii noastre ortodoxe din Ardeal. Este vorba de protopopul AUREL MUNTEANU, ucis mișlește, la 10 septembrie 1940, de către o bandă de asasini horthyști, în vîzul mulțimii adunate la tîrgul săptămînal din Huedin (jud. Cluj). Evocarea personalității lui binecunoscută în cercurile românești, este un imperativ moral-creștin și patriotic.

Protopopul Aurel Munteanu a văzut lumina zilei la 2 mai 1882, în comuna Merghindeal, județul Sibiu, din părinți țărani. Comuna lui natală era compusă din români și sași, așa că el, din fragedă copilărie, s-a obișnuit să trăiască în bună înțelegere cu locuitorii de altă naționalitate. Școala primară a urmat-o în Merghindeal, iar clasele liceale le-a făcut la Făgăraș, Blaj și Sibiu. Examenul de maturitate l-a prestat la Sibiu, la Liceul maghiar de stat.

După isprăvirea studiilor liceale, a urmat Institutul Teologic „Andreian”, pe care l-a absolvit în 1906.

După absolvirea studiilor teologice, Aurel Munteanu a funcționat un an ca învățător în satul său natal (1906—1907).

Aici, l-au găsit cei cîțiva locuitori veniți din Sebeșul Mare (azi Valea Drăganului), de lângă Ciucea, județul Cluj, în 1907, ca să-l chema să le fie păstor sufletesc. Comuna Valea Drăganului avea pe atunci peste 2600 de locuitori, toți ortodocși. Așa a ajuns Aurel Munteanu preot în Valea Drăganului, unde a păstorit din 1907 pînă în 1923, cînd a fost ales protopop al protopopiatului nou înființat, cu sediul Huedin.

În parohia Valea Drăganului, Aurel Munteanu a activat intens, realizînd opere de interes obștesc, cum puțini slujitori bisericești reușesc să înfăptuiască. Întîi de toate a reușit ca în decurs de cîțiva ani să edifice o casă parohială corespunzătoare. În atenție deosebită îi era școala confesională, pentru care își recruta învățătorii cei mai buni, astfel că s-a ajuns ca în curînd să nu mai fie nici un analfabet în Valea Drăganului sub 50 de ani.

Pentru a fi cit mai bine pregătit, spre a-i putea ajuta pe români, s-a înscris la Facultatea de Drept din Cluj, făcîndu-și examenul din primii doi ani, iar pentru rest n-a mai putut continua din cauza războiului și a deportării.

Pr. prof. Ioan Bunea
(Continuare în pag. a 3-a)

Sf. Apostol Toma — devotamentul întrupat

Omul care avea să devină — în anturajul Domnului și apoi în Biserica Lui — Sfințitul Apostol Toma — aspira din fire la cumulara elementelor componente ale unei credințe complete. A avut parte de ea, dar nu fără frământ — al său și al altora — arătat deslușit (numai) de Sf. Apostol și Evanghelist Ioan (20, 24 urm.). Favoarea aceasta i-a fost înlesnită mai ales de faptul că era contemporan al „plinirii vremii”, ceea ce noi nu putem fi sub nici un motiv. Argumentul vederii „față către față”, nouă, ne este refuzat prin firea lucrurilor. Avem accese nelimitate exclusiv la beneficiile credinței (religioase). *Martori ai mărturiei marturilor să fim*, — acesta e destinul nostru religios. Acesta, ajunge spre a oferi în continuare culcuș îmbietor neostoitei noastre rivne de-a și tot ce se poate cunoaște din taina Cerului instalat pe pământ. Sf. Toma Apostolul a bătătorit cale nededă acestui adevăr când a simulat îndoiala care nu era altceva decât invidie omeneste scuzabilă. Domnul l-a prevenit, însă, că nu mulți au să fie beneficiarii unei credințe consolidată prin datele experienței simțurilor, ale „empiriei”: „Pentru că m-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan 20, 20). „Fericiții” aceștia umplu secole de istorie. Pe umerii lor — cu voia și cu răsplătirile eshatologice ale Dreptului Judecător — se reazăim și cupolele care aspiră la dimensiunile zguduitorului ale Sfintei Sofia, și sîndrila învechită a schitului bătrîn de veacuri.

Omul care a înlesnit această clarificare nu se cuvine a fi nedreptățit. Ii ajunge dojana Domnului. El nu e „necredincios” (în înțelesul, inocent, de „sceptic”). El are dreptul la alte calificative: e invidios pe colegii săi de apostolie și vrea să provoace ocazia de a-l revede și el pe Mîntuitorul acum: înviat. Ceea ce s-a și întimplat, cu o întîrziere temporală, jenantă, de opt zile. Apologetica creștină — măcar ea! — se cuvine a-i fi recunoscătoare apostolului urgisit cu o tenacitate bună de-o cauză mai aparte: „îndoiala” lui atît de frecvent vînturată, a furnizat argument imbatibil pentru divinitatea lui Iisus din Nazaret.

Pentru Sf. Apostoli, credința în Dumnezeu Fiul lui n-a picat din Cer. Au dobîndit-o încetul cu încetul și nu toți deodată. Episodul consemnat de prima Evanghelie (16, 13 urm.) — combinat cu Ioan 1, 40 ș.a. — stă mărturie grăitoare, în acest sens. Maturizată, credința apostolilor ajunge în situația de-a fi mărturisită *plena* — în situația din Mt. 16, 16. Mărturisirea se face și incidental, reluată fiind individual (chiar și de-o mironosiță, Marta, sora Mariei și a lui Lazăr din Vitania; vezi Ioan 11, 27).

Semnificativă este mai ales mărturisirea lui Toma: „Domnul

meu și Dumnezeu meu” (Ioan 20, 29). E de talie superlativă. Nici o ezitare; nici o rezervă; e neprecupețită. Mai mult nu se poate spune despre Iisus. În antichitatea greco-romană, „Domn” (Kiros) înseamnă „dispunător” de toți și toate, de viața și de avutul tuturor; „Dumnezeu”, nu mai are nevoie de determinări explicative.

Sf. Toma — prin această mărturisire de colosală forță demonstrativă — a devenit *mare martor* al dumnezeirii lui Iisus; în cercul apostolilor: cel mai mare...

Ca el, vor gândi de atunci încoace — și de-acum încolo, desigur, toți creștinii care aderă la ușurarea de cuget a binefăcătoarei ușurări: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele (Marcu 9, 24).

Dar mai e ceva (din cele ce încă ar mai trebui spuse dacă spațiul — nu altceva — ar îngădui...)

Atît de nemeritat hулitul Toma Apostolul, este, în fond, *devotamentul întrupat*. Față de Domnul, firește... (Punct de vedere împărțit și de teologii ortodocși români L. G. Munteanu și M. Șesan).

Categoric, el cunoaște demnitatea faptei — și o trăiește (chiar declarativ) altcum decît Sf. Petru, bunăoară. Un exemplu (că-s citeva!...).

Iisus avea potrivnici — și nu-i de mirare: împletea iubirea de om cu intransigența față de scăderile (și decăderile) lui.

Dar Iisus avea și vrăjmași. Această-i de mirare — da — și e revoltător. Vrăjmașii îl combatteau în chip nedemn, cu mijloace infame. Unii îi voiau moartea. Alții — destui și influenți — i-o pregăteau. Dovezile abundă. Astfel:

Lazăr din Vitania era bolnav. Bolnavul trebuie vizitat (Matei 26, 36 urm. etc. dacă nu deranjezi, dacă nu iriți, dacă știi să nu te faci nesuferit).

Mîntuitorul — departe de Vitania aflindu-se — află și se hotărăște s-o ia la drum. Apostolii se opun: știu că acolo, în Iudeia (— Vitania e în Iudeia —), îl pîndesc primejdiile grele, iar primejdiile grele sînt totdeauna rele.

Un singur apostol socotește că primejdiile, oricît ar fi de grele și de rele, pot și trebuie să fie înfruntate. Cu orice risc. El vrea ce vrea Iisus. El îl urmează pe Iisus. Fără reticențe, fără ipoteticul „dacă...”. Dacă Iisus vrea să fie înfruntat riscul, riscul să fie înfruntat. El s-a decis — și își chiamă colegii de apostolie să și-l asume și ei: „Să mergem noi și să murim cu el” (Ioan 11, 16). Auroarele martiriului își fulgeră-n zare prevestirile...

Sf. Toma e coautor prealabil — în spirit — al zguduitoriei ectenii liturgice: „Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos-Dumnezeu să o dăm!”. Atît. Dar asta-i totul!

*

Celelalte?... Că mai sînt...

Că-l mai chema — sau era poreclit — Didimos (— Geamănul — și de ce așa —, că tatăl său domiciliu în localitatea palestiniană Paneas sau în Ierusalim și... eccetera, sînt detalii biografice la care se poate renunța într-o microbiografie ca aceasta.

...Dar nu vom omite a reține rivna sa misionară și popularitatea sa. Succesele sale apostolești, năcazurile de care a dat — și pe care le-a înfruntat cu succes — pe traseele lucrării sale binecuvîntate, sînt reținute sau măcar sugerate în bogata documentație apocriofă pe care teologii o au la dispoziție în măsură mai abundentă decît oricare alt frunț al secolului apostolic. Cu precauție folosită, această literatură oferă suplimente de informații biografice care se apropie de slova Scripturii și a sinaxarului, înmulțindu-le.

Biserica noastră îi face pomenirea la 6 octombrie ale fiecărui an.

Pr. prof. Dr. Grigorie Marcu

Pagini din istoria românilor americani (XIV)

de prof. Eugen Lazăr și Mircea Stoia

O direcție aparte spre care s-a orientat activitatea *Astrei* din Sibiu o constituie, fără îndoială, stringerea legăturilor de corespondență cu comunitățile românești de peste ocean.

Inițiativa, mult mai veche în fapt, data încă de la începutul secolului, mai precis după anul 1903, cînd iau ființă în Statele Unite primele societăți de ajutor și cultură ale româno-americanilor. Nevoia de a înființa biblioteci pe lângă aceste societăți (inițiativă a celor din America), ca și dezideratul de a avea aderenți peste Atlantic (inițiativă a *Astrei*), a dus în final la un contact stabil de ambele părți. Astfel, pentru început a avut loc un schimb intens de scrisori, urmat de o infuzie de carte românească în S.U.A. și importante sume de bani trimise din America în țară ca donații și taxe de membri ai *Asociațiunii*.

Dacă pe perioada primului război mondial legăturile încetează datorită luptelor date în Atlantic, după 1919 ele se reiau din nou, de data aceasta cu mai mare amplitudine datorată, în primul rînd, rezolvării problemei naționale majore: întregirea de stat a României.

Legeți prin sentimente puternice de patriamamă — pe care o părăsiseră doar vremelnic în vederea redresării lor economice și pentru a scăpa de aspirarea națională de acasă — românii din America au simțit de timpuriu o acută nevoie de a stabili legături pe teme culturale cu cei din țară. Evident că marea lor majoritate fiind români din Transilvania, orientarea s-a făcut îndeosebi spre *Astra* din Sibiu și mai puțin spre *Liga Culturală* de la București.

Este greu de precizat cu exactitate căreia din părți i-a aparținut inițiativa, însă nu imposibil de stabilit. Prea preocupată de legăturile ei cu Bucureștiul, conducerea *Asociațiunii transilvane* nu a dat atenția cuvenită situației românilor din S.U.A. și Canada, însetați de carte românească și în continuare căutări de a-și îmbunătăți organizarea societăților culturale. Astfel, românii americani au fost cei dinții care au cerut celor de acasă ajutorul în vederea îmbunătățirii conținutului bibliotecilor aflate la societăți, ca și îndrumări de specialitate în legătură cu activitatea artistică și culturală.

Cercetări recente la Arhivele Statului din Sibiu au dus la descoperirea unui valoros și interesant material documentar, constituit în esență din scrisori ale românilor din America sau din cele aparținînd *Astrei*. Volumul de informații se referă îndeosebi la crezul românilor de peste ocean față de problema națională, față

de situația celor de acasă, de păstrarea limbii române în rîndul celor aflați în S.U.A., de înființarea de școli, biblioteci, cluburi etc.

Seleționînd cu grijă din această vastă corespondență pasajele cele mai interesante, redăm mai jos cîteva citate, în dorința de a aduce o modestă contribuție la această problematică culturală. Schimbul de mesaje vizează îndeosebi rezolvarea problemei naționale și a stringerii legăturilor dintre românii americani și cei de acasă pe teme culturale și a schimbului de idei.

...Departe de gîlia strămoșească, trimiși pe aceste plaiuri de vitregă stăpînire de urîță amintire, sufletul și inima noastră a rămas și bate românește astăzi mai mult ca oricînd, cînd știm că pămîntul și țara noastră a fost a noastră și aceea va trebui să fie. Cu inima frîntă de durere la durerile neamului nostru, niciodată n-am disperat și cu credința în dreapta și sfința cauză a neamului, cu încredere așteptăm „ziua” (1 Decembrie 1918 — n.n.) care a venit și o trăim.

Ca buni români, căci și noi sîntem trup din trupul țării României Mari, pentru alinarea și o mică mîngiere aceluia, a căror părinți și frați de-ai noștri cu scumpul scump singele lor oțelit au dobîndit România Mare, uniți în cugete și în simțiri, am trimis... suma de 23.000 lei pentru orfanii de război ai neamului. Aceasta ca o cheazăie că oricît de depărtat, fratele e tot frate. La fel iar, întreaga colonie română (din Omaha, Nebr. — n.n.) s-a gîndit să contribuie cu cîte 1.000 lei la ridicarea monumentului Unirii din Arad și la statuia cîntărețului nostru de crez românesc, Andrei Murașanu, cit și subsemnatul la ajutorarea fondului *Sindicatului presei românești din Ardeal* — sume ce s-au trimis — ca dovadă încă o dată mai mult că singele apă nu se face.

Omaha, Nebr., 21 martie 1921

Pr. Miron Benchea

...Jertfele ce D-voastră le-ați adus sub regimul ungar pentru luminarea iubitului nostru popor imi sînt prea cunoscute. Și, întrucît mulți dintre parochienii mei și aici în casele lor vorbesc cu predilecție limba maghiară, m-am hotărît ca afară de școala regulată ce o țin cu pruncii de școală, să dau cursuri de seară pentru toți adulții și ca să pot lăți gustul de cetire, am lipsă de lectură bună românească...

Trenton, N.J., 11 sept. 1922

Pr. Aurel Bungărdan

(Continuare în pag. a 4-a)

O luminoasă aniversare

(Continuare din pag. 1)

garia în a doua jumătate a anului 1877 și la începutul celui următor. Ostașii români s-au acoperit de glorie în luptele eroice purtate la Grivița — în fața Plevnei — Rahova, Smărdan și în alte părți. Peste tot ostașii români au dat dovadă de multă vitejie, luptînd cu eroism, așa cum făcuseră odinioară și strămoșii lor, la Rovine, Podul Inalt sau Călugăreni. Au căzut în luptă 55 de ofițeri și 4247 soldați (între care cunoscuții eroi: maiorul George Șonțu, maiorul Dimitrie Giurescu, căpitanul Nicolae V. Mărăcineanu, soldatul Grigorie Ion etc.), iar alți 70 de ofițeri și 3246 soldați au fost răniți.

Congresul de pace de la Berlin din vara anului 1878 a recunoscut Independența de Stat a țării noastre, acordîndu-i și străvechiul pămînt românesc dintre Dunăre și Mare, Dobrogea. În felul acesta, România a dobîndit deplină egalitate juridică cu toate statele europene, dreptul de a hotări singură în politică sa externă și internă.

Războiul dus de armata română în 1877-78 a avut un larg răsunet și în rîndurile populației românești din Transilvania, care vedea în el un pas înainte spre realizarea unirii tuturor românilor. De aceea, ziarele românești din Transilvania — între care și *Telegraful Român*, redactat pe atunci de preotul-consilier Nicolae Cristea — își informau zilnic cititorii despre luptele eroice duse de ostașii români, polemizînd cu presa oficială, care transmitea știri tendențioase; numeroși tineri români din Transilvania, Banat și Bucovina, însuflețiți de un fierbinte patriotism, s-au înrolat în armata română, luptînd alături de frații lor de dincolo de Carpați, pînă la victoria finală; în toată Transilvania și în Banat s-au organizat sute de colecte — în bani, îmbrăcăminte, pansamente — pentru ostașii români și pentru familiile celor căzuți în lupte, ceea mai mare parte din ele fiind inițiate de slujitorii Bisericii. În felul acesta, s-a întărit unitatea românească, s-a făcut un nou pas ina-

inte spre actul care avea să se petreacă peste 40 de ani: „unirea cea mare” de la 1 Decembrie 1918.

Tot într-o zi de 9 mai, dar în anul 1945, a avut loc marea victorie a popoarelor iubitoare de pace asupra fascismului, cînd armatele coaliției antihitleriste au terminat biruitor cel de-al doilea război mondial în Europa, prin capitularea Germaniei naziste, victorie la care a adus o contribuție însemnată și poporul nostru. Deși despărțite prin decenii, cele două evenimente se află într-o strînsă legătură, pentru că amîndouă atestă cu putere aspirația de neînfrînt și luptele pline de sacrificii ale poporului român pentru a-și făuri o viață liberă și independentă, pentru a înainta, în condiții de pace și liniște, spre un viitor de bunăstare și progres.

Actul istoric de la 23 August 1944 a dus — între altele — la ieșirea României din războiul hitlerist și la alăturarea ei la Națiunile Unite, pînă la victoria finală. Armata română, alături de

cea sovietică, a luat parte cu un efectiv de 538.536 oameni la luptele pentru eliberarea Transilvaniei de nord (răpîită României prin Diktatul de la Viena din 30 august 1940), apoi la luptele din Ungaria, Cehoslovacia și Austria. Unitățile militare române au eliberat 1237 localități (între care 14 orașe) din Ungaria și 1722 localități (dintre care 31 orașe) din Cehoslovacia, înaintînd peste 1000 km în dispozitivul inamic — din Valea Muresului pînă aproape de Praga, — provocînd inamicului pierderi care se cifrau la 117.798 prizonieri și 18.731 de morți. Forțele aeriene române (cu 40.000 militari și peste 500 avioane) au sprijinit permanent efortul trupelor terestre și au efectuat diferite misiuni care interesau operațiunile forțelor aeriene anglo-americane. Peste 300.000 de ostași și ofițeri români au fost decorați cu ordine și medalii de război românești, sovietice, cehoslovace și ungare. Contribuind la înfrîngerea rezistenței inamice, zeci de mii de soldați și ofițeri români și-au pierdut viața pentru eliberarea teritoriului României, Ungariei și Cehoslovaciei. Faptele de arme ale acestor eroi care au murit cu

gîndul la patrie și la libertatea semenilor lor vor rămîne pentru totdeauna în conștiința poporului nostru.

Cinstind pe eroii din 1877-78 și 1944-45, ca și aceste două acte memorabile din istoria poporului român, ne reafirmăm hotărîrea de a sprijini cu dăruire munca și aspirațiile poporului român pentru înălțarea Patriei noastre pe noi culmi de lumină și progres, precum și lupta pentru pace și înfrățire între toate popoarele lumii.

„În biserica măririi tale stînd...“

— PARTICIPAREA CU EVLAVIE LA LĂCAȘUL DE ÎNCHINĂCIUNE —

Atît în Sfînta Scriptură cit și în vorbirea de toate zilele cuvîntul „biserică” este des întîlnit. „Voi sînteți biserica Dumnezeului celui viu” (I Cor. 3, 16). „Biserica Mea, porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 6, 18). „Biserica este stîlp și întărire a adevărului” (I Tim. 3, 15), iar în vorbirea zilnică: biserica noastră, biserica voastră, Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Biserica Protestantă, ș. a.

Biserică i se spune și lăcașului de închinare, unde credincioșii se adună în duminici și sărbători, pentru a-și înălța rugăciunile lor de mulțumită și de cerere către Bunul nostru Dumnezeu.

Într-un anumit fel, nici biserica lăcaș de închinare nu este lipsită de sfințenia dumnezeiască, nu este o casă oarecare. Ea este locul unde puterea harului dumnezeiesc coboară pentru prefacerea celor materiale — pîinea și vinul — în cele dumnezeiești, în trupul și singele Domnului nostru Iisus Hristos. Este „locul sacru”, unde tot timpul se găsește pe masa sfîntului altar o nouă mană, sfînta cuminecătură, noi table ale legii, Sfînta Evanghelie și un nou toiag al lui Aaron, sfînta cruce.

Tot aici se găsesc îngropate, de către arhieru la sfințirea bisericii, sfintele moaște, părți neputrezite din trupurile sfinților Bisericii, asemenea moaștelor prorocului Elisei din Vechiul Testament (IV Regi 13, 21) de care atingîndu-se un mort a înviat.

De acest sfînt lăcaș sînt legate multe din cele mai principale evenimente ale vieții noastre creștine. Aici am primit sfîntul Botez pentru iertarea păcatului strămoșesc (Rom. 5, 12). Am pri-

mit darurile dumnezeiești în Taina Sfîntei Cununii, iar unii dintre noi dumnezeiesc har al Preoției pentru a lega și dezlega păcatele oamenilor „cu puterea dată nouă” (In. 20, 23). Aici ne-am ușurat de povara păcatelor săvîrșite după Botez, prin botezul lacrimilor pocăinței și, ne-am îndrăvenit puterile sufletesti prin împărțirea cu puterile dătătoare de viață ale Sfîntei Cuminecături (In. 6, 54).

Tot aici ne-am rugat împreună pentru ajutorarea celor suferinzi ai familiilor noastre, pentru cei călători, pentru odihna sufletelor celor dragi și pentru „bunătatea sfințelor lui Dumnezeu Bisericii” precum și pentru „pacea întregii lumi”.

Iată atîtea evenimente deosebite din viața noastră ale căror amintiri ne atrag spre lăcașul sfînt al bisericii, încît pe drept cuvînt putem zice împreună cu Psalmistul „Veseliți-m-am de cei ce mi-au zis mie, să mergem la Casa Domnului” (Ps. 122, 1) și călcînd pragul casei Domnului să continuăm cu rugăciunea bisericească „Intra-voi Doamne în casa Ta, închina-mă-voi întru sfîntă biserică Ta. Povățuiește-mă Doamne întru dreptatea Ta”.

Dar lăcașul sfînt al bisericii ne aduce aminte și de atîtea evenimente din viața Mîntuitorului nostru, de tot ce a făcut El pentru noi și pentru a noastră mîntuire.

Luînd parte la sfintele slujbe, nu putem rămîne nepăsători sau risipiți în gîndurile și grijile noastre. Stînd în fața sfîntului altar se cade ca cel puțin cit stăm în sfînta biserică să coborîm și în altarul inimii noastre și găsînd acolo scînteia sfîntă a chi-

pului lui Dumnezeu, să căutăm a o aprinde, ca să devină flacăra ce arde negreala urii și a răzvrătirii, a dorințelor noastre necurate, ca să putem ajunge la asemănarea Celui ce s-a jertfit pentru noi.

Nici unde nu avem un prilej mai nimerit de adîncă meditație asupra vieții noastre ca în sfînta biserică, în atmosfera dumnezeiască, luminată de razele energilor divine de pe sfîntul altar.

Amintirile păcatelor pe care le-am făcut cu voie sau fără de voie, ne coboară în suflet lacrima pocăinței, sub raza nădejdii bunătații lui Dumnezeu. Nădejdea noastră se înviorează sub privirile blînde ale sfinților din icoane, care deși asemenea nouă, au reușit totuși să se ridice la culmi de înaltă sfințenie. Ei ne dau un imbold de încurajare nu numai prin privirile lor calde ci și prin rugăciunile ce le duc pentru noi ca o tămie cu bun miros înaintea tronului lui Dumnezeu, împreună cu rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria.

Ne împreunăm rugăciunile noastre cu rugăciunile lor, mai ales în momentul culminant al Sfîntei Liturghii cînd auzim din altar cuvintele „Ale Tale dintru ale Tale, Ție-Ți aducem de toate și pentru toate”, moment în care descătușați de grijile lumesti să putem trăi marele eveniment al minunii prefacerii pîinii și vinului în trupul și singele Domnului.

Într-o tăcere profundă, cu genunchii plecați, în acest sfînt moment aducem de pe altarul inimii noastre flacăra recunoștinței și a mulțumirii împreună cu toți cei prezenți în cuvintele: „Pe Tine Te lăudăm. Pe Tine bine Te cuvîntăm. Ție-Ți mulțumim Doamne și ne rugăm Ție Dumnezeului nostru”.

Așadar prezența noastră în sfînta biserică la sfintele slujbe nu este numai o prezență fizică, din obicei sau din alte interese, ci o prezență ce ne duce la o cunoaștere „într-un miros de bună mireasmă duhovnicească”, cunoaștere ce-și va pune amprenta pe cele mai adînci și mai vibrante coarde ale sufletului nostru.

Într-o experiență ca aceasta, biserica devine pentru mine locul cel mai sfînt, unde am trăit cele mai înalte realități dumnezeiești, cea „mai deplină și statornică pace” a ființei mele care se va materializa și în relațiile mele cu semenii, în viața de toate zilele. Ea va însemna mereu lăcașul care mă va atrage prin frumusețile duhovnicești trăite acolo, locul de odihnă, de încărcare cu puteri dumnezeiești pentru a putea duce mai departe lupta cea bună contra păcatelor, care puteri vor înfrumuseța și familia și societatea în mijlocul cărora trăiesc, ca o „liturghie după Liturghie”.

Se cade deci să alerg la casa Domnului cu sîrguință și să mă străduiesc a fi prezent cu toată ființa mea, în atmosfera lucrărilor ce se săvîrșesc acolo și să cînt cu toți cei prezenți, într-o sfîntă comuniune: „în biserica măririi Tale stînd în cer mi se pare a fi...”

Pr. Lect. I. Mihăițan

Ruga unui pribeag

Să-mi dai aripi ași vrea Doamne
Peste plaiuri, munți să zbor
Să-mi revăd din nou, Stăpîne,
Casa-mi dragă spre izvor

Unde mama mea duiosă
Primii pași m-a învățat,
Să mă-nchin la a Ta icoană
Cu smerenie-ngenunchiat

Să joc iar hora de zor
Prîns de brîul mîndrei mele
Fiu întors, risipitor
Să-mi uit ceasurile grele

Ce-am păcătuit Stăpîne
De-așa greu m-ai pedepsit?
Rătăcesc prin țări străine
Ca un ciîne oropsit.

În genunchi te rog Părinte
Și din suflet te implor
Fă să pot să mă-ntorc iarăși
Să-mi văd casa-nspre izvor.

Să mai simt din nou mireazma
Gliei unde m-am născut
Și să-mi cînte ciocîrlia
Cînd m-or duce la mormînt.

Iar pe crucea mea să scrie
„Zace aici-un bun român
Ce s-a-ntors din pribeag
Să moară-n pămînt străbun”!

Protopopul martir Aurel Munteanu

(Continuare din pag. 1)

tării sale. Tot pentru ajutorarea țării sale a înființat în această comună o bancă populară „Drăganul” și o cooperativă de producție și consum „Sebeșana”, și lucru rar, ca să stimuleze energiile, publica aici o gazetă „Sfătuitorul”.

În comuna Valea Drăganului, precum și în satele învecinate, nu erau decît români. Cu maghiarii din Huedin sau din comune mai îndepărtate n-a avut nici un conflict, fiindcă Aurel Munteanu era — prin definiție — democrat, cunoscut prin atitudinile lui joviale și prietenoși, față de oricine.

Popularitatea preotului Aurel Munteanu era atît de mare printre moși, încît pentru cel dintîi parlament al României întregite, în vara anului 1919, a fost ales deputat în circumscripția electorală Sebeșul Mare. Pe linie bisericească, fiind deosebit de apreciat de episcopul Nicolae Ivan, în 1921, a fost ales deputat în circumscripția electorală Călatea Mare, pentru Adunarea Eparhială, și în această calitate, apoi consilier în secția școlară (Vezi Actele Adunării Eparhiale Cluj, 1921, p. 13—14 și 48). De aici înainte, în tot timpul vieții sale, a rămas un membru activ al acestor organisme bisericești centrale.

Prețuindu-i cum se cuvine activitatea, în anul 1921, episcopul N. Ivan l-a distins cu brîu roșu. Apoi, înființîndu-se protopopiatul Huedin, l-a rînduit ca protopop al acestui tract cu numeroase și complexe probleme. Aici, trebuie făcut totul de la început. Este meritul exclusiv al protopopului Aurel Munteanu că a reușit să obțină prin reforma agrară, pe seama parohiei, 55 jugăre de pămînt și un loc de casă și locuință pentru parohul-protopop, precum și terenul necesar edificării bisericii, în plin centru al orașului Huedin. Realizarea lui mare pe teren bisericesc a fost însă edificarea bisericii ce s-a sfințit în ziua de 14 octombrie 1934, de către Episcopul Nicolae Ivan. Pe bună dreptate, i-a conferit atunci episcopul protopopului Aurel Munteanu crucea pe care a purtat-o el ca arhimandrit și președinte al Consiliului Eparhial pînă a fi fost ales episcop al eparhiei Clujului.

Deosebit de valoroasă este contribuția protopopului Aurel Munteanu la ridicarea nivelului cultural și economic al românilor din

Huedin și jur. De vreme ce în era maghiară n-a existat în Huedin nici o instituție de această natură românească, după venirea lui aici, s-au înființat: un gimnaziu, o școală de arte și meserii cu 5 clase, o școală primară cu 9 cadre didactice și o grădiniță de copii. Sub conducerea sa, a apărut aici și gazeta „Huedinul”, el însuși fiind un îndeminatec mînuitor al condeiului, cum o atestă o schiță monografică a Huedinului ce a fost salvată prin tipărirea ei în „Renașterea” (nr. 41/1934) din Cluj, căci alte lucrări ale sale împreună cu bogata lui bibliotecă de om citit, au fost distruse cu prilejul asasinării lui. Tot el a înființat în Huedin banca populară „Fîntinele” și cooperativa „Horia”. Pentru el aceste două nume istorice n-au fost simple reminiscențe din cărți și legende, ci izvoare de permanentă inspirație.

Ca parlamentar, ales de poporul Munților Apuseni, în trei rînduri, protopopul Aurel Munteanu și-a pus tot sufletul pentru îmbunătățirea căilor de comunicație din munți (drumul Huedin-Beliș-Cîmpeni), pentru îndiguirea văilor, pentru îmbunătățirea alimentației și condițiilor de viață a locuitorilor, pentru crearea de pășuni bune în vederea creșterii vitelor și pentru exploatarea rațională a pădurilor.

Lupta pentru dreptatea socială, în fruntea căreia s-a pus protopopul Aurel Munteanu, și asaltul împotriva aceluia care înțea în mizerie pe moși, a fost o acțiune de două decenii. În acest răstimp, s-a pus la cale nu numai complexul de probleme privitoare la situația nedreaptă a moșilor, ci și ideea, tînuită de cei interesați în continuarea exploatarei, a nimicirii fizice a reprezentanților celor nedreptățiți. Dintre acești reprezentanți, în 1940, nu mai era în viață decît protopopul Aurel Munteanu din Huedin. Cele 11 zile ce s-au scurs între verdictul de la Viena din 30 august 1940 și 10 septembrie 1940, cînd el a fost asasinat, au constituit un timp suficient de lung, pentru ca magnații din Budapesta să-i pună la cale uciderea.

Moartea protopopului Aurel Munteanu este moarte de mucenic căzut la datorie. El trebuie pus în galeria oamenilor aleși, pe care Biserica și istoria nu trebuie să-i uite.

Pagini din istoria românilor americani

(Continuare din pag. a 2-a)

... Poporul nostru român înstrăinat în mai multe sute de orașe și sate ale Americii a trecut prin multe suferințe, prin multe încercări, cu cea mai mică cultură... Și a știut să-și afle remediul de scăpare și ajutoare în orice lipsă și neajunsuri. Iar acum, cînd am ajuns și noi alături de alte popoare conlocuitoare, cum ne-am lăsa mai nepăsători de înflorirea culturii naționale, crescînd tot mai mari și mai adînci simțămîntele noastre față de neam și națiune, țară și religie.

În felul acesta, Societatea mai sus notată (din Detroit, Mich. — n.n.) a decis să luăm măsuri pentru a înființa o bibliotecă pentru cultura membrilor Societății și la alți frați români care ar iubi astfel. Scopul nostru este și astfel a ne ocupa cu cele mai folosite cărți neamului românesc și pentru a sădi în inimile fraților români iubirea de limbă și religie... Preș. Vasiliu Demeter

Detroit, Mich., 12 sept. 1922

... Despre rostul Asociațiunii nu au o idee clară nici măcar emigranții noștri, necum americanii. Nimenea n-a apelat pînă acuma la sufletul darnic al românului nostru din America pînă astăzi — în numele Asociațiunii — și nimenea n-a scris o iotă în ziarele americane că avem și noi o Asociație pentru cultura poporului... Cleveland, O., 29 sept. 1922

1922

Pr. Ioan Podea

Salomia Baciu

Birsan Tirgovișteanu, Caracas-Venezuela

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

Din agenda

Prea Fericitului Părinte

IUSTIN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

— **Vineri, 5 martie.** Aniversarea zilei de naștere a P.F. Patriarh Iustin.

— Cu acest prilej, la paraclisul Palatului patriarhal s-a săvârșit slujba Te-Deumului, la care au luat parte colaboratorii apropiați ai P.F. Sale: PP. SS. Episcopi-vicari Vasile Tîrговиșteanul, Roman Ialomiteanul, vicari administrativi, consilieri patriarhali, consilieri ai Arhiepiscopiei Bucureștilor și profesori de teologie. A fost de față și P.S. Epifanie Tomitanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos. Cei prezenți la slujbă au venit, după aceea, la Cabinetul de lucru al P.F. Sale, aducând omagii lor de dragoste și recunoștință Intîistătorului Bisericii Ortodoxe Române.

— **Miercuri, 24 martie.** P.F. Patriarh Iustin a primit pe Msgr. Ivo Fürer, secretarul Consiliului Conferinței episcopilor europeni ai Bisericii romano-catolice din Elveția, care a luat parte la lucrările Colocviului Direcției de studii din cadrul Conferinței Bisericilor Europene, care s-a ținut la București, între 22—26 martie 1982. A fost de față I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului și P.C. Prof. Dr. Dumitru Popescu, director de studii în cadrul C.B.E. de la Geneva.

— P.F. Patriarh Iustin a oferit un prînz la Palatul patriarhal din București, la care au participat: Dr. G. G. Williams, Dr. Hans Gernot Jung, I.P.S. Mitropolit Hrisostomos de Peristeri, Prof. Adrian Geenese, Dr. A. G. Geense-Ravenstein, — participanți la lucrările Colocviului Direcției de studii din cadrul C.B.E. Au fost de față: I.P.S. Mitropolit Teoctist al Moldovei și Sucevei, I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului și P.C. Pr. Prof. Dumitru Popescu.

— **Joi, 25 martie.** P.F. Patriarh Iustin a oferit un dineu în cinstea participanților la Colocviul Direcției de studii din cadrul C.B.E., ale cărui lucrări s-au desfășurat la București, între 22—26 martie a.c. A fost de față D-I Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor. La dineu au participat conducători sau reprezentanți ai cultelor religioase din România.

— **Vineri, 26 martie.** P.F. Patriarh Iustin, însoțit de P.S. Episcop-vicar Roman Ialomiteanul, a participat la recepția oferită de Ambasada Greciei din București, cu prilejul zilei naționale.

Din agenda

Inalt Prea Sfințitului

ANTONIE

Mitropolitul Ardealului

VIZITA LA SIBIU, A UNUI GRUP DE PROFESORI
ȘI STUDENȚI TEOLOGI DIN DANEMARCA

— **În data de 5 aprilie a.c.,** a avut loc, la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, vizita unui grup de profesori și studenți teologi din Aarhus-Danemarca.

Oaspeții au fost primiți apoi de I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, care a înfățișat diferite aspecte ale vieții noastre bisericești, răspunzînd în acest chip dorinței exprimate de vizitatori.

— **Simbătă, 10 aprilie 1982.** I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului a cercetat Mănăstirea Brîncoveanu de la Simbăta de Sus, unde este retras la pensie din motive de boală, I.P.S. Mitropolit Nicolae Mladin, căruia i-a făcut o vizită frățească.

Cu acest prilej, I.P.S. Mitropolit Antonie a vizitat biserica mănăstirească, colecția de icoane pe sticlă, atelierul de pictură pe sticlă și celelalte anexe mănăstirești, întreținîndu-se totodată cu obștea monahală de la această ctitorie voievodală.

— **Martî, 13 aprilie 1982.** I.P.S. Mitropolit Antonie a vizitat căminul preotesc de la Bazna, unde sînt găzduiți slujitorii și alți angajați bisericești care doresc să facă tratament la această cunoscută stațiune balneară.

Tot cu acest prilej, Inalt Prea Sfinția Sa a vizitat sediul protopopesc Mediaș întreținîndu-se cu P.C. prot. P. Boeriu asupra problemelor mai de seamă din prot. Mediaș.

LA HRAMUL MANASTIRII BRINCOVEANU

Mănăstirea Brîncoveanu de la Simbăta de Sus, jud. Brașov, are, după cum se știe, două hramuri: Adormirea Maicii Domnului (15 august) și Izvorul Tămăduirii, vineri din Săptămîna luminată de după Sf. Paști.

În acest an, la acest al doilea hram, de la Centrul mitropolitan din Sibiu a participat I.P.S. Mitropolit Antonie, însoțit de P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul și P.C. consilieri Gh. Papuc și M. Sămărghitan.

La Sf. Liturghie, săvîrșită de ambii Ierarhi ajutați de un sobor de preoți și diaconi, răspunsurile au fost date de obștea credincioșilor prezenți în număr mare.

La sfîrșitul Sf. Liturghii P. Cuv. protos. P. Tinca a fost hirotesit arhimandrit.

I.P.S. Mitropolit Antonie a rostit apoi un cald și dens cuvînt de învățătură, în care a zăbovit cu deosebire asupra credinței, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească această virtute creștinească pentru a fi mintuitoare, în partea finală îndemnînd credincioșii la credință dreaptă, neîndoieală și lucrătoare prin fapte bune, precum și la rugăciuni pentru pace și zidirea a cît mai mult bine în lume.

În continuare s-a săvîrșit sfințirea apei și o rugăciune de pomnire la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan, iar la agapa ce a urmat I.P.S. Mitropolit Antonie a evocat ctitorii mănăstirii de la Simbăta de Sus: voievodul Constantin Brîncoveanu și cu deosebire personalitatea mitropolitului Nicolae Bălan, care a rectorit această mănăstire, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea sa.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Lector Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechil Oancea.

P. S. Episcop Epifanie Norocel — noul titular al Episcopiei Buzăului

În temeiul articolului 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, Președintele Sfințitului Sinod, a convocat Colegiul electoral bisericesc pentru alegerea titularului în scaunul de episcop al Buzăului, devenit vacant prin promovarea I.P.S. Mitropolit Antonie Plămădeală ca arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului.

Lucrările Colegiului electoral bisericesc s-au desfășurat Duminică, 25 aprilie 1982, în sala sinodală din Palatul patriarhal, fiind prezidate de P.F. Părinte Patriarh Iustin.

La orele 9,30 s-a oficiat slujba Te-Deumului, după care membrii Colegiului electoral s-au adunat în sala de ședință. O delegație alcătuită din I.P.S. mitropoliți și trei membri mireni a invitat pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin ca, împreună cu Domnul Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor, să ia parte la ședința Colegiului electoral bisericesc.

Deschizînd ședința, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a rostit o cuvîntare în care a evocat trecutul încărcat de istorie al ținutului și eparhiei pentru care urmează să fie ales noul titular.

S-a referit, de asemenea, la ierarhii care au păstrorit pe aceste meleaguri, ultimul dintre ei, I.P.S. Mitropolit Antonie îndeplinind astăzi înalta chemare de întîistător al Mitropoliei Ardealului. A dat apoi scurte lămuriri în legătură cu alegerea.

După deliberare, membrii Colegiului electoral bisericesc au trecut la vot. Încheindu-se votarea, s-a procedat la despuierea scrutinului.

În aplauzele celor prezenți, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a anunțat alegerea P.S. Epifanie Norocel ca episcop al Buzăului.

Intîistătorul Bisericii noastre a rostit, cu acest prilej, o cuvîntare în care a prezentat biografia noului episcop ales, pe care l-a îndemnat să continue cu aceeași rivnă și dăruire lucrarea sa arhipăstorească în ținutul cu vechi tradiții românești și creștinești al

Buzăului, păstrîndu-și neștirbită dragostea față de Biserica străbună și față de țara și poporul nostru.

A răspuns P.S. Episcop Epifanie, care a exprimat sentimentele

P.S. Episcop Epifanie Norocel s-a născut la 14 decembrie 1932, în comuna Mălini, județul Suceava, satul poetului Nicolae Labiș, fiind fiul unor țărani vrednici, de la care a moștenit dragostea față de popor și tradițiile lui frumoase și deopotrivă, dragostea față de Biserica strămoșească.

Între 1948—1950 a fost frate la Mănăstirea Rîșca, iar după absolvirea seminarului teologic, în 1953, a intrat în cinul monahal și a fost hirotonit ierodiacon. A funcționat apoi, între anii 1956—1957 ca profesor la Școala monahală de la Mănăstirea Dragomirna.

Studiile teologice universitare le-a urmat la Institutul teologic din București și la Academia teologică din Sofia—Bulgaria. După absolvire, a urmat cursurile de doctorat la Institutul teologic din București și la Academia teologică din Zagorsk—Moscova.

În 1965 a fost numit profesor, iar din 1967 director la Seminarul teologic din Mănăstirea Neamț. Între timp a fost hirotonit ieromonah și ridicat la treapta de arhimandrit, în 1971. A îndeplinit și funcția de stareț al Mănăstirii Neamț.

La 16 octombrie 1975, Sfințitul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a ales

în funcția de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, aprobînd ridicarea sa la treapta de arhieru cu titlul de Tomitanul. În această înaltă funcție, a colaborat cu I.P.S. Episcop Antim, desfășurînd o bogată activitate pastoral-misionară.

A publicat mai multe studii, recenzii și alte materiale de cuprins teologic, istoric și arheologic. A făcut parte, în mai multe rânduri, din delegații ale Bisericii noastre peste hotare. P.S. Sa începe astfel o nouă etapă în activitatea de ierarh, înarmat cu o bogată experiență și cu dorința de a sluji cu toată dăruirea Biserica și Patria.

Pr. prof. Dumitru Abrudan

SLUJIRI ARHIEREȘTI

— Din încredințarea I.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, Duminică, 4 aprilie 1982, P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a slujit Sf. Liturghie la parohia Boița, parohie din Mărginimea Sibiului care își pierde obîrșia în adîncul istoriei, unde se păstrează nu numai portul nostru strămoșesc ci și multe străvechi tradiții creștinești și românești.

Păstorită de C. Pr. V. Lăzăriciu, parohia posedă o monumentală biserică, pregătită să-și reînnoiască veșmintul pictural.

— Luni, 19 aprilie 1982, a doua zi de Sf. Paști, P.S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a săvîrșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica Sf. Treime din Făgăraș, monument istoric, ridicată de români făgărășeni în 1781 după ce prin silnicie le-a fost răpită biserica brîncovească din acest oraș

spre a fi pusă la dispoziția episcopiei unite, creată în urma actului de la 1700.

La ambele Sf. Liturghii, P.S. Episcop-vicar Lucian a rostit un cuvînt de învățătură.

NOUTAȚI EDITORIALE

În Editura Dacia a apărut recent o nouă monografie dedicată lui Gheorghe Lazăr, marele „învățător de ideal românesc” din Avrig. Cartea intrunește un număr de 291 de pagini și este semnată de cercetătoarea prof. Emilia Șt. Milicescu, care s-a folosit nu numai de bogata bibliografie existentă ci a recurs și la documente inedite, păstrate la Viena, Budapesta, Belgrad și în arhiva Mitropoliei Ardealului.

Intenția, mărturisită de autoare, a fost de a reface — mai aproape de adevăr — tulburătoarea istorie a vieții marelui cărturar arde-

lean. Lectura cărții ne arată că a reușit cu prisosință.

— O interesantă culegere de proverbe și ziceri populare românești a văzut lumina tiparului în Editura Panopticum Press din Londra. Culegătorii N. M. Goodchild și Dr. C. Michael-Titus și-au intitulat cartea: „Oglindă de înțelepciune populară europeană”. Ei o dedică românilor, și, în primul rînd, aceluia dintre ei care au căzut pe cîmpurile de luptă ale Europei dar și celor care stau astăzi drept și curajoși pe un pămînt european spre „a afirma Europa” în mijlocul atîtor pericole care o amenință, Proverbele, selecționate din bogatul nostru tezaur de gîndire românească, sînt redată în limbile: română, latină, franceză, engleză, italiană, spaniolă, portugheză, germană, norvegiană și poloneză.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.